

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců JUDr. Jana Vyklického a JUDr. Jaroslava Vlašína, v právní věci žalobce: **J. K.**, zastoupen JUDr. Boženu Zmátlovou, advokátkou se sídlem Dvořákova 5, Jihlava, proti žalovanému: **Krajský úřad Kraje Vysočina**, se sídlem Žižkova 1882/57, Jihlava, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 3. 2012, č. j. KUJI 17633/2012, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 12. 11. 2012, č. j. 33 A 21/2012-43,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutí správních orgánů

Rozhodnutím žalovaného ze dne 13. 3. 2012, čj. KUJI 17633/2012, sp. zn. OOSČ 105/2012 OOSC/25/AS/4, bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně – Magistrátu města Jihlavy, odboru dopravy (dále „magistrát“) ze dne 19. 12. 2011, vydané dne 21. 12. 2011, č.j. MMJ/OD/18181/2011 – 15, 159933/2011/MMJ, kterým byl žalobce (dále „stěžovatel“) uznán vinným ze spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích dle ust. § 22 odst. 1 písm. l) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích ve znění účinném do 31. 7. 2011, neboť porušil ust. § 6 odst. 1 písm. a) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích v platném znění, a toto rozhodnutí žalovaný potvrdil.

Správní orgány obou stupňů vzaly za prokazané, že žalobce dne 9. 7. 2011 v 8:30 hod na ulici Romana Havelky v Jihlavě jako řidič osobního motorového vozidla značky Škoda Felicia, X nebyl za jízdy připoután bezpečnostním pásem. Za spáchaný přestupek správní orgán I. stupně uložil žalobci dle ust. § 22 odst. 9 zákona o přestupcích s odkazem na ust. § 11 odst. 1 písm. b) zákona o přestupcích jako sankci pokutu ve výši 2.000 Kč. Dále byla uložena povinnost žalobci uhradit náklady správního řízení ve výši 1.000 Kč.

Rozsudek Krajského soudu v Brně

Krajský soud v Brně (dále „krajský soud“) žalobu zamítl. Vzhledem ke zjištěným skutečnostem v průběhu správního řízení a s odkazem na stabilní judikaturu Nejvyššího správního soudu se především ztotožnil s názorem žalovaného, „že *správní orgán I. stupně jednal ve věci přestupku v souladu s ust. § 74 odst. 1 zákona o přestupcích, když omluvu žalobce z nařízeného ústního jednání neakceptoval jako náležitou a přestupek byl projednán v nepřítomnosti žalobce*“.

Krajský soud dále konstatoval, že správní orgány dbaly náležitě povinnosti dle § 3 správního řádu postupovat ve správním řízení tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2. Ve správním řízení platí tzv. zásada vyšetřovací, kdy podle § 50 odst. 2 správního řádu podklady pro vydání rozhodnutí opatřuje správní orgán.

Ze správního spisu je zřejmé, že výpovědi obou vyslechnutých svědků, zasahujících policistů, jsou konzistentní, tvoří ucelený logický řetězec bez náznaku rozporu a soud tak souhlasí se závěrem žalovaného, že na základě provedeného dokazování výpověďmi uvedených svědků bylo spáchání přestupku žalobci spolehlivě prokázáno. V souladu s citovanou judikaturou Nejvyššího správního soudu rovněž krajský soud konstatoval, že „*ke osobě policisty a tím i věrohodnosti jeho výpovědi ...dodává, že nemá důvodu pochybovat o pravdivosti jeho tvrzení, neboť na rozdíl od žalobce neměl policista na věci a jejím výsledku jakýkoli zájem, vykonával jen svoji služební povinnost, při níž je vázán závazkem, aby případný zásah do práv a svobod osob, jímž by v souvislosti s jeho činností mohla vzniknout újma, nepřekročil míru nezbytnou dosažení účelu sledovaného služebním zákerokem nebo úkonem; nebyl zjištěn žádný důvod, pro který by policista v této věci uvedené zásady překročil*“.

Vznesenou námitku žalobce, že s jedním zasahujícím policistou měl před časem konflikt, soud neuznal jako důvodnou, neboť ze správního spisu nebylo zjištěno, že by se zasahující policisté vůči žalobci chovali neadekvátně (žalobce ani neuvedl nějaké závadné chování), aby toto jednání mohlo být pokládáno za podjatost. Ohledně přestupku žalobce se oba vyjádřili pouze věcně a oba shodně, takže krajský soud neshledal, že by jejich jednáním byl žalobce poškozen.

Samotné spáchání přestupku stěžovatelem považuje krajský soud za náležitě prokázané. I v tomto směru vychází z judikatury Nejvyššího správního soudu, když, analogicky jako u držení mobilního telefonního přístroje řidičem za jízdy, hodnotí také nepřipoutání bezpečnostním pásem jako „skutečnost objektivně vnímatelnou lidským zrakem“, a je tedy možné vycházet pouze z výpovědi svědků jako věrohodných důkazů, aniž by byly provedeny důkazy další. Pokud jde o žalobcem navrhovaný výslech svědků, krajský soud znovu opakoval, že tyto důkazy nebyly v průběhu správního řízení nikdy navrženy a nelze tedy klást k tíži žalovaného, že nebyly ani provedeny.

Kasační stížnost

Rozsudek krajského soudu napadl stěžovatel včasnou kasační stížností z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále „s. ř. s.“).

Obsáhlá kasační stížnost ve skutečnosti různými způsoby popisuje tři výhrady stěžovatele proti postupu správních orgánů, posléze aprobevaného také krajským soudem. Prvá z nich se týká skutku samotného, neboť stěžovatel tvrdí, že se tohoto skutku vůbec nedopustil a tuto skutečnost od počátku tvrdil. Druhá námitka stěžovatele směřuje k tomu, že mu postupem magistrátu bylo odepřeno právo na spravedlivý proces v tom, že jednání a rozhodnutí o přestupku proběhlo bez jeho přítomnosti, přestože se z jednání řádně omluvil a pro omluvu měl také náležitý zdravotní důvod potvrzený lékařskou zprávou. Třetí výhradu směřuje proti dalším vadám řízení spočívajícím v tom, že správní orgán nezjistil řádně skutkový stav, nevyslechl svědky, které chtěl stěžovatel pro objasnění věci navrhnout. Jednáním magistrátu i žalovaného

pokračování

tak došlo k porušení povinnosti dle § 3 zákona č. 500/2004 Sb. (dále „správní řád“), neboť správní orgány nepostupovaly tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.

Stěžovatel poukázal na to, že s jedním ze zasahujících policistů měl v minulosti negativní zkušenost poté, kdy se zastal nějakého jiného občana.

Krajskému soudu stěžovatel vytýká, že popsané vady řízení před správními orgány vyhodnotil nesprávně, aproboval závěry správních orgánů, nezabýval se důvodností námítky neobjektivnosti jednání jednoho svědka, zasahujícího policisty, se kterým měl v minulosti blíže nepopsaný konflikt.

Stěžovatel rovněž popírá závěr krajského soudu o prokázání vlastního přestupku v důsledku jeho „objektivní vnímatelnosti“. Takový závěr je sice v principu možné připustit, avšak pouze za předpokladu, že ke spáchání přestupku vůbec došlo, přičemž taková okolnost musí být v souladu se všemi dalšími důkazy a skutečnostmi objektivně zjištěnými na místě samém. To, podle stěžovatele, nebylo možné. Z místa, kde měli policisté stát, nebylo možné vidět na sedadlo řidiče.

Vyjádření ke kasační stížnosti

Žalovaný se ke kasační stížnosti vyjádřil jen stručně, odkazem na správní rozhodnutí, zdůvodnění rozsudku krajského soudu a vlastní vyjádření v průběhu předcházejících etap řízení.

Posouzení Nejvyšším správním soudem.

Snazší orientaci v případě napomůže rekapitulace skutkových okolností, vyplývajících ze správního spisu a spisu Policie ČR, Krajského ředitelství policie, kraje Vysočina, OO Jihlava, čj. KRPJ-45302-2/PR-2011-160711, případně z žaloby stěžovatele ke krajskému soudu. Dne 9. 7. 2011 zasahující hlídka policie konstatovala při silniční kontrole řidiče Škody Felicie, SPZ X, J. K., že nebyl za jízdy připoután bezpečnostními pásy, čímž porušil § 6/1a) zák. č. 361/2000 Sb. a tím je podezřelý z přestupku § 22/1e) zák. č. 200/1990 Sb.“ Dále je v oznámení přestupku uvedeno, že „*řidič si je přestupku vědom*“ a „*odmítl podepsat*“. V následujícím úředním záznamu je dále uvedeno, že J. K. se často dopouštěl přestupku na úseku dopravy, přestupek nechtěl řešit v blokovém řízení, ale oznámením, k oznámení o přestupku se odmítl vyjádřit a záznam odmítl podepsat.

Dne 15. 8. 2011 byl stěžovatel předvolán k podání vysvětlení na den 21. 9. 2011, omluvil se 21. září poukazem na to, že má rozbité auto a zůstal 100 km od Jihlavy, znovu byl předvolán na 26. 10. 2011 a ve vysvětlení uvedl, že dne 9. 7. 2011 byl sice kontrolován, ale žádného přestupku se nedopustil, není pravda, že nebyl připoután bezpečnostním pasem, proto nechtěl zaplatit blokovou pokutu, odmítl se vyjádřit k tvrzení policie a podepsat oznámení přestupku. K policii nemá důvěru, proto chtěl věc řešit ve správním řízení. Je toho názoru, že policie měla legitimovat jeho spolujezdce, aby měla případného svědka. K tomu třeba dodat, že podle shodného tvrzení policistů v době kontroly žádný spolujezdec na místě nebyl, spolujezdkyně místo opustila ihned po zastavení automobilu stěžovatele.

Následně byl dne 31. 10. 2011 stěžovatel předvolán k ústnímu jednání o přestupku podle § 22 odst. 1 písm. l) zákona o přestupcích na den 25. 11. 2011. Předvolánka byla stěžovateli doručena uložením, úložní lhůta počala dne 1. 11. 2011. Dne 23. 11. 2011 se stěžovatel omluvil z jednání z vážných zdravotních důvodů. Omluvu doložil potvrzením lékařky MUDr. V. Z. ze dne 22. 11. 2011 s důvodem „*opakovaně postupující bolesti páteře, nyní zhoršení, vyšetřen, dopor. léky, 1 týden klid doma v teple, při potížích odborné neurologické vyšetření*“. Dne 25. 11. 2011 byl stěžovatel předvolán k jednání na den 19. 12. 2011, předvolání mu bylo opět doručeno uložením

s počátkem úložné doby dne 29. 11. 2011. Dne 19. 12. 2011 se stěžovatel opět písemně omluvil. Omluvenka byla magistrátu dodána nějakou osobou. Stěžovatel se omluvil znovu ze zdravotních důvodů, uvedl, že „pravděpodobně jde o angínu“ Opět zdůraznil, že trvá na projednání případu pouze v jeho přítomnosti. Připojená zpráva lékařky MUDr. V. Z. ze dne 15. 12. 2011 uvádí „*vyšetřen v ordinaci praktického lékaře, doporučen klid doma na lůžku asi 1 týden – 10 dnů*“.

Magistrát tentokrát ve věci jednal a rozhodl podle § 74 odst. 1 zákona o přestupcích v nepřítomnosti stěžovatele proto, že stěžovatel byl k jednání řádně předvolán a bez řádné omluvy se nedostavil. Omluvu na jednání dne 19. 12. 2011 považuje magistrát za neprůkaznou, bez uvedení diagnózy ve zprávě lékaře, tedy účelovou se snahou stěžovatele se vyhnout projednání přestupku. V odůvodnění rozhodnutí magistrát poukazuje také na to, že omluva stěžovatele nebyla „účinně bezodkladně“ a nebyl v ní prokazatelně doložen její důležitý důvod. Při jednání byli vyslechnuti jako svědci zasahující policisté nstrm. J. J. a nstrm. F. T. Oba shodně potvrdili, že stěžovatel byl ochoten zaplatit pokutu v blokovém řízení do doby, než zjistil, že za přestupek mu budou rovněž zapsány body do karty řidiče.

Proti rozhodnutí magistrátu, jímž byl uznán vinným přestupkem podle § 22 odst. 1 písm. f) zákona o přestupcích, podal stěžovatel odvolání, kterým namítal pouze nesplnění důvodů pro rozhodnutí v jeho nepřítomnosti.

Ve správní žalobě k městskému soudu stěžovatel namítal jednak vady řízení, spočívající v tom, že jednáno a rozhodnuto bylo v jeho nepřítomnosti, přestože pro takový postup neexistoval zákonný důvod, čímž bylo porušeno jeho právo na řádnou obhajobu ve smyslu čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (dále „Listina“) a § 73 odst. 2 zákona o přestupcích. Důkazní řízení zůstalo neúplné, neboť nebyli vyslechnuti svědci, které navrhl. Ve správním spisu se objevuje jediné jméno svědkyně J. P., bližší identifikace této osoby nikdy uvedena nebyla.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, 4 věta před středníkem s. ř. s.). Neshledal zároveň důvody, ke kterým by musel přihlédnout i bez návrhu (§ 109 odst. 4 část věty za středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z ustanovení § 109 odst. 2 věty první s. ř. s.

Kasační stížnost v první řadě směřuje proti úvaze krajského soudu o splnění podmínek pro jednání a rozhodnutí správního orgánu o přestupku bez účasti stěžovatele.

Ustanovení § 74 odst. 1 zákona o přestupcích definuje exaktně, že o přestupku „*koná správní orgán v prvním stupni ústní jednání. V nepřítomnosti obviněného z přestupku lze věc projednat jen tehdy, jestliže odmítne, ač byl řádně předvolán, se ke projednání dostavit nebo se nedostaví bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu.*“ Zároveň nelze přehlédnout, že nikdo (zejména ani stěžovatel) nezpochybnuje řádné předvolávání k přestupkovému jednání dne 19. 12. 2011 a poučení o následcích pro případ, že by se stěžovatel k jednání nedostavil. Nikdo také nepopírá samotný důvod omluvy nepřítomnosti stěžovatele u jednání, magistrát ovšem v rozhodnutí o přestupku nevyhodnotil důvod jako dostatečný a omluvu stěžovatele z jednání dne 19. 12. 2011 z důvodu další zdravotní komplikace jako řádnou.

Je zřejmé, že v nyní posuzované věci jde primárně o zachování ústavních práv na soudní ochranu a zajištění řádného projednání věci. K dané problematice se vztahuje početná judikatura Nejvyššího správního soudu a zejména Ústavního soudu, obsahující ovšem také zdůvodnění, kdy toto právo není účastníkem vykonáno, aniž by bylo ze strany správního orgánu a soudu porušeno. Viz například náleží Ústavního soudu ze dne 3. 3. 2005, sp. zn. II. ÚS 329/04: „*Je porušením principu právního státu, který je zakotven v čl. 1 Ústavy ČR, a práva na soudní ochranu a na soudní přezkoumání, vyplývajícího z čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny, pokud správní orgán nedá účastníku řízení možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí a ke způsobu jejich zjištění ve smyslu § 33 odst. 2 správního*

pokračování

řádu...“ Obdobně také náleží Ústavního soudu ze dne 29. 9. 1999, sp. zn. II. ÚS 231/96: *Pokud stěžovatelce bylo upřeno jedno ze stěžejních práv účastníka správního řízení zakotvené v § 33 odst. 2 správního řádu, když jí nebyla dána možnost seznámit se s podklady pro rozhodnutí před jeho vydáním a vyjádřit se k nim a ke způsobu jejich zjištění, a pokud tento nedostatek nebyl autoritativně shledán v rámci přezkumného řízení o oprávněném prostředku, které probíhalo před krajským soudem, pak má Ústavní soud za to, že krajský soud nedostál své úloze, jak ji formuluje čl. 90 Ústavy České republiky a čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.* Rovněž náleží Ústavního soudu ze dne 11. 9. 2001, sp. zn. I. ÚS 591/2000 uvádí: *„(...) je nutno důsledně trvat na tom, aby skutková zjištění provedená správními orgány byla úplná a procesně bezvadná. V opačném případě, tzn., jestliže by provedené dokazování bylo nedostačující nebo by bylo zatíženo procesními vadami, by správní soud musel napadené správní rozhodnutí zrušit jako nezákonné a vrátit věc žalovanému správnímu orgánu k dalšímu řízení“;* také viz náleží Ústavního soudu ze dne 29. 10. 2002, sp. zn. II. ÚS 232/02: *„Účastník vzhledem k zásadě "rovnosti zbraní", má právo se s těmito důkazy seznámit (a tedy nikoliv až s jakýmsi jejich shrnutím či zhodnocením provedeným správním orgánem).“* Orgány veřejné moci jsou zkrátka povinny „postupovat ústavně konformním způsobem, což (...) znamená umožnit stěžovateli, aby jeho věc byla projednávána v jeho přítomnosti a aby se mohl vyjádřit ke všem prováděným důkazům.“ Samozřejmě, jedná se o právo účastníka, nikoli jeho povinnost. Naopak povinností správního orgánu je účastníkovi výkon takového práva umožnit, k tomu viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 4. 2004, čj. 3 Afs 1/2004-57: *Možnost vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k jeho podkladům i ke způsobu jejich zjištění a možnost navrhnout doplnění dokazování je právem účastníka řízení a nikoliv jeho povinností (§ 33 odst. 2 správního řádu). Pokud účastník řízení tohoto práva navzdory řádné výzvě správního orgánu nevyužije, není správní orgán povinen taková vyjádření od účastníka požadovat a není tedy vadou řízení, jestliže za této situace takové vyjádření chybí.“*

Stěžovatel veškerá zmíněná práva zachována měl. Obecně vzato měl možnost se důkladně seznámit se všemi podklady rozhodnutí, vyjádřit se k nim a vnášet námítky, dostavit se k nařízeným jednáním a tam také využít práva účastníka například klást svědkům otázky. Samozřejmě je třeba zodpovědět také otázku, zda těchto možností nevyužil, aniž by k tomu měl nějaký závažný důvod. Stěžovatel tvrdí, že takový důvod představoval jeho zdravotní stav, krajský soud se ztotožnil s názorem správních orgánů, že tomu tak mohlo být v případě prvního jednání, nikoli však při jednání dne 19. 12. 2011. K tomuto jednání se stěžovatel (opět) nedostavil. Jeho omluva byla správnímu orgánu předložena v den jednání.

Krajský soud dovozuje účelovost jednání stěžovatele z toho, že práva na omluvu z jednání zneužíval. To rozhodně není vyloučeno, jak naznačují četné okolnosti (neurčitě označené onemocnění stěžovatele a zaslání omluvenek v těsné časové souvislosti s jednáními, odmítání odpovědnosti za přestupek bez označení alespoň nějakých důkazů použitelným způsobem). K této problematice zneužití práva se přesvědčivě vyjádřil tento soud v rozsudku ze dne 4. 5. 2011, č. j. 1 As 27/2011 - 81, kde, s odkazem na jiný rozsudek tohoto soudu ze dne 10. 11. 2005, č. j. 1 Afs 107/2004, uvedl také: *„[z]neužitím práva je situace, kdy někdo vykoná své subjektivní právo k neodůvodněné újmě někoho jiného nebo společnosti; takovéto chování, jímž se dosahuje výsledku nedovoleného, je jenom zdánlivě dovolené. O chování toliko zdánlivě dovolené jde z toho důvodu, že objektivní právo nezná chování zároveň dovolené a zároveň nedovolené; vzhledem k tomu, že ze zásady "lex specialis derogat legi generali" vyplývá, že zákaz zneužití práva je silnější, než dovolení dané právem, není takové chování výkonem práva, ale protiprávním jednáním (viz: Knapp, V.: Teorie práva. C. H. Beck, Praha, 1995, s. 184-185). V výkonu práva, který je vlastně jeho zneužitím, proto soud neposkytne ochranu.“*

V citovaném rozsudku byl rovněž zdůrazněn správný názor, že institut zákazu zneužití subjektivních práv představuje materiální korektiv formálního pojmání práva, prostřednictvím něhož se do právního řádu vnáší hledisko ekvity (spravedlnosti). Zákon, jenž je ze své povahy obecný, nemůže pojmově pamatovat na všechny myslitelné životní situace, které mohou za jeho účinnosti nastat. V důsledku toho se může přihodit, že určité chování formálně vzato – ve skutečnosti ovšem pouze zdánlivě – odpovídá dikci právního předpisu, avšak je zároveň pocíťováno jako zjevně nespravedlivé, neboť v rozporu s určitými základními hodnotami

a s rozumným uspořádáním společenských vztahů působí společnosti újmu. Takové chování má potom povahu nikoliv výkonu subjektivního práva, nýbrž jeho zneužití. Zákaz zneužití práva však musí být chápán jako výjimka z pravidla. Vše záleží na okolnostech konkrétního případu. *“Celý právní řád je ovládnut ústavním principem obecné svobody jednání jednotlivce; každý může činit vše, co není zákonem zakázáno (čl. 2 odst. 3 Listiny základních práv a svobod). Výchozí svoboda jednání jednotlivce nalézá svých hranic nejenom v zákonem stanovených případech, ale také, jak dovodil Nejvyšší správní soud i Ústavní soud, v krajních případech zneužití práva [srov. náleží Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 643/04 ze dne 6. 9. 2005 (N 171/38 Sb. NU 367), <http://nalus.usoud.cz>]. Jednání směřující ke zneužití práva musí být dostatečně prokázáno. Jen v takovém případě rozhodující subjekt nemusí poskytnout právnímu jednání účastníka řízení ochranu – nepřizná mu účinky.“*

Je tedy nezbytné se zabývat také úvahou, zda ob stojí tvrzení stěžovatele i ve vztahu k četné, zčásti uvedené, judikatuře, zabývající se právě významem problematiky omluv z úředních jednání pro zachování práva na řádný proces a soudní ochranu, viz třeba rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 5. 2009, č. j. 7 As 28/2009 - 99: *„Důležitost důvodu omluvy obviněné z přestupku a jejího zástupce (advokáta) z neúčasti u ústního jednání (§ 74 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích) je třeba posuzovat z hlediska jejího pořadí, obsahu, v jakém stadiu řízení byla omluva uplatněna (doba od zahájení správního řízení nebo do zániku odpovědnosti za přestupek ... zda ze spisu či jiných skutečností nevyplyvá obstrukční snaha či potřeba obviněné z přestupku nebo jejího zástupce působit průtahy v řízení nebo dosáhnout zániku odpovědnosti za spáchání přestupku apod.“* Nejvyšší správní soud musí rovněž zvážit, zda krajský soud mohl obstrukční snahy stěžovatele dovozovat z tvrzených zdravotních komplikací, například právě pro jejich podivuhodné načasování.

Otázka zní také tak, zda se v posuzované věci jednalo o případ zjevné výmluvy účastníka, který se nedostavoval k jednání a odmítal další termíny jednání (k této problematice viz rozsudek ze dne 22. 2. 2006, č. j. 1 As 19/2005 - 71, případně také rozsudek ze dne 22. 11. 2004, č. j. 6 As 50/2003 - 41). Poukázat lze také na interpretačně zajímavý rozsudek ze dne 12. 3. 2009, č. j. 7 As 9/2009 - 66: *V řízení o přestupcích platí princip presumpce neviny a z něho vyplývající zásada rozhodovat v pochybnostech ve prospěch obviněného z přestupku. Pochybnosti o tom, zda se obviněný z přestupku odmítl dostavit k projednání věci nebo zda se nedostavil bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu, postihují ve svém důsledku zjištěný skutkový stav věci. Pokud správní orgán nebere uvedené pochybnosti v úvahu při svém rozhodování, jde o vadu řízení, která má za následek nezákonnost rozhodnutí ve věci samé.*

Podle citované judikatury Ústavního soudu i Nejvyššího správního soudu by nebylo vyloučené stěžovatelovým námitkám ohledně porušení jeho práva na řádné projednání věci vyhovět. Je však třeba náležitě přihlídnout rovněž k tomu, za jakých okolností celý proces objasňování přestupku probíhal, jak aktivní či naopak pasivní v tomto procesu byl sám stěžovatel. Pravda je, že ve stadiu řízení před správními orgány byl stěžovatel značně pasivní, soustředil se na oddalování okamžiku projednání věci, jeho důkazní návrhy nebyly v té době žádné nebo se uchýlil jen k obecným tvrzením, z důkazního hlediska nepoužitelným. Tak tomu bylo například s tvrzením o důkazech výslechy svědků, ve kterém v té době uvedl jediné jméno J. P., jejíž identifikace nebyla nikdy ze strany stěžovatele upřesněna. Samozřejmě, stěžovatel nebyl ani povinen jakoukoli aktivitu vykazovat. Jednalo se o výkon jeho práva, nikoli povinnosti, viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 4. 2004, č. j. 3 Afs 1/2004 - 57.

Avšak právě proto je třeba vyhodnotit to, jak se svým právem stěžovatel nakládal. Žádné uchopitelné důkazní návrhy v řízení před magistrátem neuváděl a některá tvrzení uvedl až v řízení před krajským soudem. Zmínil se o negativní zkušenosti s jedním z policistů, jejíž povahu alespoň nějak popsal v žalobě a u jednání dne 24. 9. 2012, nikde však není ani náznak toho, že by tato skutečnost, pokud vůbec existovala, měla jakýkoli vliv na charakter policejní kontroly. Až v té době stěžovatel nabídl také důkaz výslechem alespoň nějak individualizovaných svědků a alespoň nějak specifikoval také skutečnosti, které chtěl těmito důkazy prokazovat, přestože o jejich existenci věděl dávno předtím a jistě je mohl uvést nejpozději při podání vysvětlení

pokračování

před magistrátem dne 26. 10. 2011. Takovým způsobem by stěžovatel napomohl řádné přípravě jednání a tedy i účelu projednání věci a tím by naplnil své právo „*vyjádřit se ke všem prováděným důkazům*“. Zatajováním důkazních návrhů, ať už z jakéhokoliv důvodu, byl smysl jednání mařen a tím zřetelněji vystupovala pravděpodobnost účelového jednání, směřujícího k uplynutí zákonné lhůty k projednání přestupku.

V řízení před správním orgánem rozhodně neexistoval žádný důkaz, kromě výpovědi zasahujících policistů, který by bylo možné provést, ani důvod se zabývat úvahou, zda k lepšímu prokázání věci je jakýkoli další důkaz zapotřebí. Správnímu orgánu nelze vyčítat, že neprovedl důkazy, o kterých nevěděl, a to rovněž za situace, kdy objasnění rozhodujících okolností přestupkového jednání stěžovatele bylo dostatečné na základě existujících důkazů výpovědi zasahujících policistů a listin, které byly v autentické podobě ve správním řízení k dispozici.

Pasivní přestal být stěžovatel teprve v řízení před krajským soudem. To je z hlediska prokazování neexistence důvodu pro projednání věci ve správním řízení v jeho nepřítomnosti obrana relevantní, byť problematická. S ohledem na skutečnost, že omluvy stěžovatele v této věci vždy vzbuzovaly jisté podezření jejich nápadnou časovou souvislostí s nařízeným jednáním, nebyly ani později důkladněji doloženy a souběžně existovala zjevná snaha stěžovatele komplikovat přípravu jednání odkládáním zveřejnění důkazů (záměrné odkládání zveřejnění důkazních návrhů přiznává sám stěžovatel), právem správní orgány i krajský soud konstatovaly účelovost jednání stěžovatele i v konkrétním případě omluvy z jednání dne 19. 12. 2011. Takový závěr vyplývá i z výše citované judikatury, viz třeba rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 5. 2009, č. j. 7 As 28/2009 - 99. Stěžovatel nebyl ve svých procesních právech nijak omezován, naopak sám o své zvolil určitý způsob jednání, jehož jediným zřetelným důvodem byla snaha o komplikaci průběhu řízení o přestupku před správním orgánem. Za takové situace ani podle názoru Nejvyššího správního soudu nemohla omluva z jednání dne 19. 12. 2011 obstát, takže projednání a rozhodnutí magistrátu dne 19. 12. 2011 v nepřítomnosti stěžovatele bylo v souladu s § 74 odst. 1 zákona o přestupcích a nelze je hodnotit jako odnětí práva stěžovateli na řádné projednání věci ve smyslu čl. 36 odst. 1 a čl. 38 odst. 2 Listiny.

Závěr o samotném přestupkovém jednání stěžovatele nelze zpochybnit. Důkazní řízení zůstalo vybudováno toliko na výpovědích policistů jen proto, že stěžovatel žádný jiný skutečný důkaz nenavrl a správní orgán žádný důkaz neznal a neměl ani důvod dokazování doplňovat. Výpovědi zasahujících policistů byly natolik vnitřně konsistentní, že nevzbuzovaly pochybnosti o tom, že je jimi popisována skutečnost. Náležitě prokázaný skutkový stav nemohla úspěšně zpochybnit ani tvrzení stěžovatele o tom, že žádný přestupek nespáchal. Z výpovědi svědků, zasahujících policistů, plyne, že opak na místě samém doznával do doby, než zjistil, že jeho spáchání je spojeno se zápisem bodů do karty řidiče. V jistém smyslu ani sám stěžovatel svou vinu, alespoň po určitou dobu, nepopíral, byť důvod uvedl jiný – „aby měl klid“. Rozhodně ve stadiu jednání před magistrátem neuvedl žádný důkaz na podporu svého tvrzení o nevině. Neexistoval tak rovněž žádný důvod aplikovat jinak správnou zásadu „*v pochybnostech ve prospěch obviněného z přestupku*“, neboť žádná pochybnost nepřicházela v úvahu. I bez účasti na jednání 19. 12. 2011, kterou si však způsobil sám, měl stěžovatel možnost (nikoli povinnost) důkazní návrhy předložit kdykoli předtím, písemně nebo do protokolu třeba při podání vysvětlení dne 26. 10. 2011. Z toho také logicky vyplývá, že by to mohl být leda sám stěžovatel, kdo by nesl odpovědnost za průběh důkazního řízení ve fázi projednání věci před správními orgány. Nejedná se přirozeně o popření zásady vyšetřovací s dopadem na konstrukci důkazního břemene. Neexistují žádné pochybnosti o tom, že to byl správní orgán, který byl odpovědný za zjištění skutečného stavu věci (§ 3 správního řádu) v rozsahu nezbytném pro naplnění cílů uvedených v § 2 správního řádu. Magistrát tak také postupoval, jestliže provedl všechny známé důkazy, ze kterých vyplynul logicky a jednoznačně určitý skutkový stav, kterému odpovídala právní kvalifikace uvedeného přestupkového jednání stěžovatele. Na takovém závěru nic nemění tvrzení stěžovatele o tom, že důkazy o své nevině a neobjektivním jednání policisty měl, ale nechtěl

je navrhnout dříve, než při projednání věci. V době řádného projednání přestupku žádné důkazy nenavrl, správní orgán žádné neznal, nebyl povinen je od stěžovatele vyžadovat a neměl ani důvod se jejich existencí zabývat, neboť skutkový stav považoval právem za náležitě prokázaný provedenými důkazy. Magistrát tedy rozhodl meritorně správně podle stavu ke dni vyhlášení rozhodnutí. Žalovaný vzhledem k tomu neměl důvod toto rozhodnutí zpochybnit ani z věcného hlediska. Ani krajský soud nemohl předložené důkazní návrhy považovat za relevantní. Nepochybně samotné důkazní řízení ve věcech přestupků je soustředěno u správních orgánů. Bylo již popsáno, že tam provedené důkazy logicky a spolehlivě prokazovaly všechny rozhodné skutečnosti přestupkového jednání stěžovatele, přičemž správní orgán se nepochybně pohyboval v zákonném rámci správního uvážení při volbě prováděných důkazů. Ostatně provedl všechny, které provést mohl. To například neplatilo pro výslech osoby jménem J. P., neboť stěžovatel k tomu neposkytl žádné informace a, podle zjištění policistů, tato osoba v době kontroly na místě ani nebyla přítomná, takže její identifikace z moci úřední nebyla možná.

Krajský soud logicky vyložil podstatné skutečnosti posuzované věci, které mají oporu ve správních spisech, a vše srozumitelně uvedl v odůvodnění kasační stížností napadeného rozsudku. Z uvedeného rozsudku je patrné, proč se krajský soud ztotožnil s odůvodněním žalobou napadeného rozhodnutí žalovaného i proč neprovedl důkazy, které stěžovatel navrhl až v řízení před soudem.

Krajský soud správně vyložil ustanovení § 74 odst. 1 zákona o přestupcích, jakož i další ustanovení týkající se hmotněprávního posouzení přestupku stěžovatele [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], správně v řízení před správními orgány neshledal takové vady řízení, které by mohly mít vliv na zákonnost rozhodnutí [§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.] a rovněž rozsudek krajského soudu netrpí nepřezkoumatelností v žádné ze zákonem definovaných podob a také v řízení před krajským soudem nebyly zjištěny vady, ke kterým by Nejvyšší správní soud musel přihlédnout z úřední povinnosti [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.].

Kasační stížnost není opodstatněná v žádném z jejích důvodů, a proto ji Nejvyšší správní soud zamítl dle § 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud dle § 60 odst. 1 a § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení úspěšný, proto mu náhrada nákladů řízení nepřisluší. Žalovanému v této fázi řízení žádné náklady nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. května 2013

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu